

06 10

350134

Львів. Бібліотека
АН. УРСР

ГЕОГРАФІЯ

УКРАЇНСЬКИХ і СУМЕЖНИХ ЗЕМЕЛЬ

ТОМ I.

ЗАГАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ

опрацював і зредагував
Др. ВОЛОДИМИР КУБІЙОВИЧ
доцент Ягайлонського Університету

при співучасті:

др. Р. ЄНДИКА, mgr. Е. ЖАРСЬКОГО, проф. др. І. ЗІЛИНСЬКОГО, проф. інж. В. ІВАНІСА, М. КУЛИЦЬКОГО, др. КРИПЯКЕВИЧА, проф. М. МЕЛЬНИКА, проф. С. ПАШКЕВИЧ, др. Ю. ПОЛЯНСЬКОГО, mgr. І. ТЕСЛІ, др. І. ФЕДЕВА і проф. В. ЧЕРЕДІЄВА.

~~5082~~

~~30(7)~~

ср 301,362

Львів. Бібліотека
АН. УРСР

ЛЬВІВ

1938

УКРАЇНСЬКИЙ ВИДАВНИЧИЙ ІНСТИТУТ У ЛЬВОВІ:

ЗМІСТ:

стор.

ВСТУПНЕ СЛОВО.

I. ПОЛОЖЕННЯ, ГРЯНИЦІ Й ТЕРИТОРІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕТНОГРАФІЧНИХ ЗЕМЕЛЬ — *др. В. Кубійович.*

1. Українські землі, як ціле	1
2. Положення українських земель	3
3. Грядиці української національної території	7
4. Грядиці й територія трьох українських держав	17
5. Величина української етнографічної території та її адміністративний розподіл	19

II. ГЕОЛЮГІЯ — *др. Ю. Полянський.*

1. Вступні зауваги	27
2. Азойська або архейська ера	29
3. Археозойська або альгонкійська ера	30
4. Палеозойська ера	32
5. Мезозойська ера	39
6. Кенозойська ера	45
7. Ділювій або льодова епоха	51
8. Альвіяльна епоха	64

III. РЕЛІЄФ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ — *др. В. Кубійович.*

1. Загальна характеристика релієфу наших земель	65
2. Релієф поодиноких природних країв	70
3. Релятивні або зглядні висоти	77
4. Морфометрична характеристика наших земель	80

IV. МОРФОЛЮГІЧНІ КРАЄВИДИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ — *проф. Стефанія Пашкевич.*

1. Загальні зауваги	81
2. Льодовиковий краєвид	82
3. Ерозійно-яровий краєвид	87
4. Прибережний краєвид	106
5. Гірський краєвид	111

V. ҐРУНТИ — *проф. В. Чередієв.*

1. Як творяться ґрунти?	122
2. Як повстали ґрунти на українських землях?	124
3. Сучасне розміщення ґрунтів	126

VI. ПІДСОННЯ — *І. Тесля.*

1. Загальні уваги	132
2. Розклад і річний хід головних метеорологічних елементів	134
3. Температура повітря	140
4. Атмосферичні опади	144

	стор.
5. Чотири пори року	149
6. Головні кліматичні країни	150
7. Довгорічні зміни клімату	158
VII. ГІДРОЛЮГІЯ — І. Тесля.	
1. Грунтові води	160
2. Загальна характеристика рік	164
3. Гідрографічний опис рік	170
4. Озера	188
VIII. ЧОРНЕ Й ОЗІВСЬКЕ МОРЕ — др. І. Федів.	
1. Положення, величина, генеза	190
2. Морфологія Чорного й Озівського моря	192
3. Морська вода	198
4. Туман, вітри й бурі	205
5. Рухи води	208
IX. РІСТНЯ — проф. М. Мельник.	
1. Загальні умови існування рослин	212
2. Минуле нашої ристні	221
3. Гірська ристня	225
4. Середньо- й північно-європейські ліси	227
5. Степова смуга	231
а) Лісостеп	231
б) Смуга степів	235
X. ТВАРИНИ — Е. Жарський.	
1. Наш тваринний світ колись і тепер	239
2. Сучасний тваринний світ	241
3. Тварини, що повигибали й вигибають	248
XI. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЬОНІЗАЦІЇ — др. І. Крипакевич.	
1. Прабатьківщина і перше розселення	251
2. Боротьба із степовиками	254
3. Грядиця і внутрішня кольонізація за княжих часів	258
4. Кольонізація Галичини в XIV—XVI. в.	263
5. Кольонізація степів у XV—XVI. в.	265
6. Кольонізація за Козацької держави	269
7. Опанування степів	271
XII. РОЗМІЩЕННЯ ЛЮДНОСТІ — др. В. Кубійович.	
1. Густина людности	275
2. Міська людність	280
XIII. РУХ ЛЮДНОСТІ — др. В. Кубійович.	
1. Загальні уваги	285
2. Природний рух людности	285
3. Мандрівки на Наддніпрянщині	290
4. Мандрівки в Галичині, Буковині й на Закарпаттю	295
5. Зміни у стані людности за останніх 40 літ	298
XIV. НАЦІОНАЛЬНІ ВІДНОСИНИ — др. В. Кубійович.	
1. Джерела до пізнання національних відносин	303
2. Національні відносини на українських етнографічних землях	304
3. Інші національності	313
4. Еволюція національних відносин в останніх десятиліттях	316
5. Українці поза межами судільної української території	320

XV. РАСОВІ Й МОВНІ ПРИКМЕТИ НАШОГО НАРОДУ —

1. Антропология українців — др. Р. Єндик	327
2. Географія української мови — проф. др. І. Зілинський	334

XVI. ОСЕЛІ — др. В. Кубійович — М. Кулицький.

1. Сільські й міські оселі	340
2. Положення осель	241
3. Форми осель	344
4. Будівництво	349
5. Господарські типи міст	355

XVII. ГЕОГРАФІЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА — др. В.

Кубійович.

1. Значіння сільського господарства	358
2. Землеволодіння	359
3. Розподіл земель на культури	367
4. Системи сільського господарства	371
5. Засівна площинь та її розподіл	373
6. Зернове господарство	375
7. Урожай	385
8. Загальний збір збіжжя, безпека людности збіжжям і збі-
жеві лишки	388
9. Роля українських земель у збіжевій продукції світу	391
10. Культура картоплі	394
11. Буряківництво	396
12. Прядільні й олійні рослини	398
13. Інші промислові рослини	403
14. Кормові рослини	404
15. Городництво й садівництво	405
16. Домашні тварини	407
17. Допоміжні галузі сільського господарства (пташництво,
рибальство, бджільництво, шовківництво)	423

XVIII. ГЕОГРАФІЯ ЛІСА — др. В. Кубійович.

1. Значіння ліса	426
2. Заліснення	427
3. Загосподарювання лісів	432
4. Торговля лісом	433

XIX. ГІРНИЦТВО І ПРОМИСЛОВІСТЬ — проф. інж. В. Іванис.

1. Характеристика нашої промисловости	436
2. Вугільна й торфяна промисловість	439
3. Нафтова промисловість	443
4. Добування руд	447
5. Соляна промисловість	449
6. Будівельні матеріали й інші копалини	451
7. Металургійна промисловість	452
8. Металлообрібна та машино-будівельна промисловість	456
9. Хемічна промисловість	458
10. Харчево-смакова промисловість	460
11. Силікатна промисловість	466
12. Інші галузі обрібної промисловости	468
13. Постачання енергії	471
14. Доморобна промисловість	474

XX. ГЕОГРАФІЯ ТРАНСПОРТУ — *др. В. Кубійович.*

1. Загальні завваги	476
2. Грунтові дороги та биті (шосові) шляхи	479
3. Залізничий транспорт	482
4. Річний транспорт	489
5. Морський транспорт	496
6. Повітряний транспорт	499
7. Засоби зносин	500

XXI. ГЕОГРАФІЯ ТОРГОВЛІ — *др. В. Кубійович.*

1. Загальні завваги	501
2. Торговельний білянс Наддніпрянщини перед війною	502
3. Загрянична торгівля українських земель в ССРСР по війні	507
4. Позакраєвий товарообмін українських етнографічних земель поза ССРСР	510